

Studiegroep

IBERIA

NEDERLANDSE BOND VAN FILATELISTEN-VERENIGINGEN

STUDIE- EN CONTACTGROEP "IBERIA"

REDACTIE

MEDEDELINGENBLAD

Maart 1970 no. 4

=====

INHOUDSOPGAVE

Van de redactie	pag. 2
Verslag bijeenkomst van sept. '69 (R.J.Slim)	2
Copy mededelingenblad	3
Bestuursmededelingen	3
Rondzendnieuws	3
Aanvullende ledenlijst "Iberia" per 3-3-'70	4
Re-Impressions van Portugal tijdvak I t/m V (R.J.Slim)	4 t/m 7
"Barrados" (C.M.Roggeveen)	8
Spaanse toeslagzegels II	9
Ceres (slot) (R.J. Slim)	10 en 11
Telégrafos. Telodrados. (C.M. Roggeveen)	12 en 13
Aanzienlijke Spanjaarden vert.: G.v.Dam (Luis Maria Lorente)	14
Nieuws uit Portugal (Ernst W.Froehling)	15 en 16
Nieuwe Emissies	17
Portugese gebiedsdelen overzee -vervolg- (K.van Leeuwen)	18 en 19
Wist U	20

Naar aanleiding van ons vorige nummer ontvingen wij leuke reactie's en aanvullingen op de bijdrage van onze voorzitter de heer Roggeveen hetgeen U elders in dit blad kunt lezen. Hopelijk zal dit nummer van "Iberia" ook bij U weer in de smaak vallen daar er naar gestreefd wordt alle mogelijke verzamelgebieden der leden aan de orde te stellen.

R.J. Slim

VERSLAG BIJeenKOMST VAN SEPTEMBER 1969

Op deze zeer geslaagde bijeenkomst waarbij o.a. een tentoonstelling, lezing en veiling op het programma stonden was schrijver dezes een beetje teleurgesteld wat betreft de geringe opkomst. Ook uit het oogpunt van de met een dergelijk evenement gepaard gaande kosten had het bestuur graag meerdere leden verwelkomd.

Het bevreedt ons in hoge mate dat zeer vele leden ons opbelden met de vraag wanneer er weer een vergadering zou plaatsvinden. Wordt er dan een vergadering uitgeschreven dan is niet eens een kwart van het ledenaantal aanwezig !!. Na de opening door de heer van Leeuwen die een ieder hartelijk welkom heette werd in het kort het programma van die dag ontvouwd. Alvorens de heer Denters naar aanleiding van vragen der leden zijn causerie hield werd met algemene stemmen de heer Roggeveen tot voorzitter van de studie en contactgroep "IBERIA" gekozen. Na het voorzitterschap op zich genomen te hebben hield de heer Roggeveen een kleine toespraak tot de aanwezige leden waarna bezichtiging volgde van het door de heer Denters tentoongestelde materiaal uit de Burgeroorlog.

Na een korte lunchpauze werd overgegaan tot het veilen der kavels waarna men het door de heer Couvee tentoongestelde Oud-Spanje kon bewonderen. Na de rondvraag werd het officiële gedeelte gesloten en bestond er nog gelegenheid om te ruilen en nader met elkaar kennis te maken.

R.J. Slim

W I S T U

dat het Baskisch Communistisch bewind in 1937 een fraaie serie van elf toeslagzegels van 10 cts. uitgaf met taferelen uit Rusland en o.m. de portretten van Maxim Gorki en Kalinin ?

Nogmaals doen wij een beroep op U voor het inzenden van copy. Ook hier geldt dat een frequente verschijning samenvalt met de aanwezige copy welke voldoende moet zijn om een blad te kunnen uitgeven aangezien het weinig nut heeft om met een mededelingenblad van b.v. 10 pagina's te komen. Dit verklaart ook het feit waarom wij eerst thans met het volgend nummer kunnen komen. Leden die ons hierover telefonisch of schriftelijk hebben benaderd hopen wij hiermede voldoende uit de droom te hebben geholpen. Wordt wakker en stuur snel Uw bijdrage voor het volgend nummer.

BESTUURSMEDEDELINGEN

Wij stellen U voor om de eerstvolgende bijeenkomst te houden nadat wij voldoende aanmeldingen voor deelname hebben ontvangen. Wij rekenen op deelname van minstens 50% van het aantal leden en zien Uw bericht gaarne per omgaande tegemoet. Zoals U elders in dit nummer heeft kunnen lezen is tot voorzitter van onze studiegroep de heer Roggeveen gekozen waardoor het waarnemend voorzitterschap van de heer van Leeuwen is beëindigd. Bij deze dank ik de heer van Leeuwen hartelijk voor het vele werk dat hij als waarnemend voorzitter van onze studiegroep heeft gedaan. Wij ontvingen voorts een officiële bevestiging van het toetreden van "Iberia" als lid van de Portugese federatie. Wat de Spaanse bond betreft wil het contact nog niet erg vlotten (mijnheer de Ridder heeft U al enig nieuws !!!) maar wij blijven doorgaan met het zoeken van contact voor "Iberia", met diverse groeperingen en hopen op veel succes.

RONDZENDNIEUWS

Sommige leden schijnen op het rondzendformulier 3 maanden i. p.v. 3 dagen te lezen. Dit stagneert natuurlijk op pijnlijke wijze onze bedoelingen met de rondzending etc. Hoe lang moet het niet duren alvorens alle leden een betr.boekje in hun bezit krijgen. Wij willen beslist binnen de looptijd van een jaar elk boekje weer afrekenen maar zoals U zult begrijpen is dat onmogelijk bij deze gang van zaken. Wij doen daarom nogmaals een dringend beroep op U om de boekjes en kavels etc. binnen 3 dagen aan Uw postzegelvrienden door te zenden. Het is toch een blamage als U om bovenvermelde reden door ons moet worden uitgesloten van het rondzendverkeer.

-o-o-o-o-o-o-o-

RE-IMPRESSIONS VAN PORTUGAL

Vaak doet zich de moeilijkheid voor om met enige zekerheid te kunnen vaststellen wanneer men met zegels te doen heeft die als de z.g. re-impressions te boek staan. In het algemeen kan men stellen dat deze zegels zich onderscheiden van de originele uitgifte door hetzij papiersoort, gom, tanding of het "relief". Men treft in de bestaande catalogi slechts 1 kolom met prijsnoteringen voor deze zegels aan daar het meerendeel (practisch 99%) alleen ongebruikt voorkomen, gebruikte exemplaren dient men te beschouwen als illegaal afgestempeld.

Men zij dus gewaarschuwd bij de aankoop van eventuele gebruikte ex. De Re-impr. zijn verkrijgbaar geweest in 5 tijdvakken en wel de volgende

- I in 1864 - De uitgifte van 1853, (D. Maria II) en die van 1856-1858 (Don Pedro V).
- II in 1885 - De uitgifte van 1853, die van 1855; 1856 t/m 1858; 1862; 1866/67; 1870-1880 (DON LUIS I) 1876 (Timbre de Journaux); 1880 (DON LUIS I) 1882-1887 en die van 1884 (DON LUIS I)
- III 1900 - De uitgifte van 1882-1887; 1892-1893 (DON CARLOS I) en die van 1892/1893 (DON LUIS I met opdruk 1893/PROVISORIO)
- IV 1905 - Dezelfde uitgifte als die in tijdvak I en II met uitzondering van de 25 Reis 1862 (DON LUIS I) en tevens in dit tijdvak de emissie van 1892 (DON CARLOS I) en die van 1892/1893 (alle Provisorio-opdrukken)
- V 1953 In dit jaar waren alleen de re-impressions verkrijgbaar van de emissie 1853 (DON MARIA II).

In dat jaar waren de volgende re-impr. verkrijgbaar:
Van de emissie 1853 (Don Maria II) de gehele emissie. Van de emissie 1856-1858 (DON PEDRO V) de 5 Reis oranjebruin alsmede de 25 Reis blauw (type II); de 25 Reis blauw is verschenen in 2 type's welke in iedere catalogus zijn terug te vinden.

Onderscheid: De re-impr. zijn moeilijk te onderscheiden van de originele uitgiften. In de regel is het papier dunner en witter. De gom is helder en glimmend terwijl het papier vaak geelachtig getint is.

TIJDVAK II (1885)

In dit tijdvak zijn verreweg de meeste re-impr. verkrijgbaar geweest n.l. de emissie 1853 in zijn geheel evenals die van 1855-1856 (Don Pedro V). Bij laatstgenoemde emissie zijn 7 platen bekend van de 5 Reis roodbruin.

- 1e plaat: 75 parels
- 2e plaat: 76 parels; de letters RR van CORREIO raken de cirkelomtrek van het medaillon niet.
- 3e plaat: 76 parels; de letters RR van CORREIO raken de cirkelomtrek van het medaillon.
- 4e plaat: 81 parels; de RE van REIS alsmede de ornamenten links en rechts onder raken de cirkelomtrek niet.
- 5e plaat: 89 parels; de letters ER van REIS alsmede de ornamenten zijn verbonden met de cirkelomtrek.
- 6e plaat: 89 parels; de arabesque rechtsboven raakt de laatste O van CORREIO terwijl de O een hoek maakt van 95°.
- 7e plaat: 89 parels; de arabesque rechtsboven raakt de O niet terwijl de O horizontaal staat.

De re-impr. van de 5 Reis roodbruin heeft echter nooit meer dan 74 parels zodat het onderscheid met de originele uitgiften met zekerheid kan worden vastgesteld. Iets dergelijks geldt ook voor de 25 Reis blauw van deze emissie. Van deze waarde zijn echter 2 platen bekend n.l. 1e plaat: de parels zijn gescheiden van elkaar en raken niet aan de cirkelomtrek. 2e plaat: de parels zijn onderling niet gescheiden en raken wel de cirkelomtrek. De re-impr. heeft dezelfde kenmerkende eigenschappen als die van plaat I zodat men ook hier een beetje houvast heeft.

De eerste getande emissie van Portugal (1867-1870 DON LUIS I)

was in 1885 in zijn geheel als re-impr. verkrijgbaar. De originele uitgiften zijn echter alleen verschenen in tanding 12½, terwijl de re-impr. zowel in tanding 11½ als 13½ verkrijgbaar waren, later zelfs nog in 12½.

De zegels van de emissie 1870-1880 (DON LUIS I) verschenen in dit tijdvak in de tanding 13½ en 12½; de 80 Reis oranje; 100 Reis lila alsmede de 300 Reis violet zijn echter als re-impr. niet in de tanding 12½ bekend. Voor de emissie 1880/81 geldt dat de re-impr. zowel in tanding 13½ als 12½ voorkomt; voor de 5 Reis zwart en de rest der emissie in tanding 13½ (zie schema).

Onderscheid: Behalve de reeds genoemde plaat en tandingsverschillen is het onderscheid ook te maken op gronden van de volgende kenmerken: Het papier is helderder en dikker. Er zijn zelfs re-impr. uit dit tijdvak bekend met de opdruk SPECIMEN en PROVA.

TIJDVAK III (1900)

In dit tijdvak zijn relatief weinig re-impr. verkrijgbaar geweest. Zo zijn van de emissie 1882-1887 alleen de 5 Reis zwart en de 25 Reis rose-lila beide in tanding 11½ bekend. Van de emissie 1882-1883 (DON CARLOS I) alleen de 150, 200 en 300 Reis alle in tanding 11½ (zie verder schema). Onderscheid: het papier is aan de achterzijde een soort geribbeld krijtpapier (vergelijk Ceres papiersoort II) of gekleurd porceleinachtig papier (vergelijk Ceres papiersoort I) en komen alleen voor in de tanding 11½.

TIJDVAK IV (1905)

De ook in dit tijdvak verschenen re-impr. zijn zeer talrijk (zie schema). Onderscheid: Het papier is geelachtig getint en dun. De gom is helder en glimmend terwijl de tanding zeer onregelmatig is en de re-impr. alleen in tanding 13½ bekend zijn. Ook in dit tijdvak zijn zegels bekend met opdruk SPECIMEN.

TIJDVAK V (1953)

In dit tijdvak verscheen alleen de eerste emissie als re-impression.

Ook in 1928 zijn re-impr. verschenen van DON MARIA II; DON PEDRO V en DON LUIS I echter niet via de Portugese posteries

en bezitten dus geen filatelistische waarde. De kenmerken van deze 1928 verschenen zegels zijn: dun geribbeld krijtpapier en heldere, glimmende gom.

RE-IMPRESSIIONS

J a a r	Waarden	I (1864)	II 1885	III 1900	IV 1905	V 1953	TIJDVAK
o n g e t a n d							
1853	ALLE WAARDEN	X	X		X	X	
1855-'56	ALLE WAARDEN		X		X		
1856-'58	5 RS bruin	X	X		X		
	25 RS (I) bl.		X		X		
	25 RS (II) bl.	X	X		X		
	25 RS rose		X		X		
1866-'67	ALLE WAARDEN		X		X		
	+ 240 RS violet		X				
			13½ 12½ 11½ 11½		13½		
1867-'70	ALLE WAARDEN		X X		X		
1870-'80	ALLE WAARDEN		X		X		
1876	2½ RS bistre			X	X		
1882-'87	ALLE WAARDEN		X		X		
	2 RS zwart		X				
	5 RS grijs		X				
	5 RS zwart		X	X			
	10 RS groen		X				
	50 RS bl.		X				
	25 RS lila-rose				X		
1884	20 RS rose		X X				
	1000 RS zwart		X X		X		
1892-'93	150 RS karm.			X			
	200 RS bl.			X			
	300 RS bl.			X			
	ALLE WAARDEN				X		
1892-'93	ALLE WAARDEN				X		
PROVISORIO	MET OPDR. PROVISORIA						
	ALLE WAARDEN				X		
	MET OPDRUK						
	1893/PROVISORIO						

IN 't 12½ ALLE WAARDEN BEHALVE DE 80 RS; 100 RS en 300 RS.

Iedere verzamelaar kent ze, die zwarte balken en lijnen op tal van oude Spaanse zegels. Erg in trek zijn ze niet. Hoe eerder wij ze kunnen vervangen door normaal gebruikte zegels hoe beter. We hebben er reeds lang genoeg tegenaan moeten kijken. We stoppen ze weg ergens in een doos of maken er een ander "gelukkig" mee, die ze ook weer overboord zal gooien zodra hij een beter exemplaar kan bemachtigen. Het zijn wat je noemt verschoppelingen. Terecht of ten onrechte? Dat zullen wij eens nader bezien.

Balken en lijnen

Vanaf 1854 tot 1900 werden een 120 tal zegels met een combinatie van horizontale balken en lijnen overdrukt, vnl. om ze ongeldig te maken. Aanvankelijk bestond de combinatie uit 1 balk van 2 mm. dikte in het midden en daaraan evenwijdig aan beide zijden een zeer dun lijntje en op iets grotere afstand aan weerskanten een lijn van 1 mm. dikte. Door slijtage bij het drukprocedé werden in latere jaren de dunne lijntjes vaak onzichtbaar en de lijnen en balken onregelmatig. Bovengenoemde wijze van vernietiging werd toegepast bij

- I a. Restanten van zegels niet langer geldig voor frankering (meestal in vellen of veldelen).
- b. Zegelvellen met drukgebreken, soms door beschadiging van de plaat.
- c. Voorafstempeling van vellen en veldelen ter kwijting van porto op kranten en tijdschriften bij vooruitbetaling overeengekomen met de postadministratie.
- d. Zegelvellen voor dezelfde doeleinden maar gebruikt door de posterijen zelf.

De beide laatste zijn pluspunten want ze pleiten voor de verzamelaarwaardigheid van dit soort zegels.

II Een of twee horizontale lijnen in zwarte inkt gedrukt op /zegels

- a. Als monster gezonden aan buitenlandse posterijen en
- b. Aan ministers en andere hooggeplaatste functionarissen in Spanje en Spaanse koloniën.

III Een lijn met zwarte drukinkt maar met de pen getrokken al of niet langs een lineaal meestal horizontaal, zelden verticaal op zegelvellen of delen daarvan met het doel om:

- a. foutdrukken te vernietigen
- b. dubbeldrukken onbruikbaar te maken.

Vanzelfsprekend komen veel variatie's voor. De drukinkt is glanzend of dof. De lijnen vertonen verschil in dikte. Soms vertoont de dikke balk witte stippen op 3 à 4 m.m. afstand van elkaar. Laatstgenoemd verschijnsel komt ook voor op de onder en bovenbalk van type I (barrados). Door dit soort van vernietigingen in het groot toegepast bieden de grote veldelen die bewaard zijn gebleven de filatelist prachtig studie-materiaal voor het platen der zegels. Vandaar dat ze zeer gezocht zijn. Opmerking: In de Catalogo Unificado worden de sellos barrados op een afzonderlijke bladzijde met prijsopgave vermeld.

C.M. Roggeveen.

SPAANSE TOESLAGZEGELS II

De heer de Ridder wijst er op dat naar aanleiding van het artikel van de heer Roggeveen in het vorige nummer dat de bijdrage der Carlisten op dit gebied toch vrij belangrijk is. Niet alleen de Requetés (vurige Carlisten!! -noot redactie!) hebben toeslag zegels laten drukken maar de Junta Central Carlista zelf ook. Dit staat zowel in de Cat. Galvez nrs. 138 t/m 146 als bij Sieger vermeld (Zuschlagmarken Burgos I - X, waarbij Sieger een fout maakt want no. X is nooit uitgegeven). Wat de Requetes-uitgiften betreft zijn er behalve de door de heer Roggeveen genoemde zegels ook nog door de Carlisten tezamen met de Falange toeslagzegels voor Mallorca uitgegeven (vermeld bij Galvez; nrs. 429-437 en B. 556 - B. 561; Sieger bldz. 177). Op deze zegels komt het Carlisten-embleem voor, waarin dat van de Falange is verwerkt. Een en ander zal onze Spaanse Burgeroorlogzegelsverzamelaars wellicht interesseren.

W I S T U

dat op 11 aug. 1938 het A.F.O. (Agencia Filatelica Official) onderzee-bootpostzegels uitgaf die nooit echt gelopen (gevaren) hebben en dat die alleen tegen betaling in dollars verkrijgbaar werden gesteld.

dat deze zegels in Amerika niet voor echt werden erkend en dat de republikeinse regering daarom de Amerikaanse journalist Werner Kell uitnodigde een tochtje met de duikboot C.4 te maken waarmee dan ook post met duikbootzegels zou worden vervoerd met bestemming Mahon op Menorca.

dat naar later bleek de duikboot alleen maar wat heeft rond-

gevaren althans nooit post in Mahon heeft afgeleverd of teruggenomen en dat de afstempeling Mahon in Barcelona werd aangebracht.

C E R E S (SLOT)

Deze keer zal ik voor U tot besluit !!! de emissie 1928/'29 onder de loupe nemen. Deze emissie handelt over de uitgiften 1912- en 1926 met waarde-overdruk. Zoals U reeds in een vorig nummer gelezen zult hebben bestaan er naast de normale opdrukken ook zegels met opdrukken waarbij de afstand tussen de drie horizontale strepen varieert.

Deze variatie's staan bekend onder "barra afastada" en "barra junta"; in onderstaande reeks aangeduid met A resp. B. Men houde zich echter voor ogen dat naast de in de kolom opdrukken vermelde letters de zegels dus ook met de normale opdruk zijn verschenen. Wat de papiersoorten betreft wordt dezelfde aanduiding gebruikt als in vorige artikelen. Onderstaande tabel geldt alleen voor zegels verschenen in de tanding 12 x 11½.

Waarde	kleur	papiersoorten	opdrukken	andere afwijkingen
4/ 8 C	oranje	II en IV	OP II : A -OP IV:AenB	---
4/30 C	d.bruin	II en IV	OP II:A - OP IV: AenB	3C i.p.v. 30
10/¼ C	sepia	IV	A	---
10/½ C	zwart	IV	B	---
10/ 1 C	bruin	II en IV	B	CORREIO
10/ 4 C	geelgroen	II en IV	B	---
10/ 4 C	oranje	IV	B	---
10/ 5 C	sepia	II en IV	OP II en IV: A en B	---
15/16 C	ultramarijn	IV	----	---
15/16 C	blauw	IV	A en B	---
15/20 C	d.bruin	IV	----	---
15/20 C	grijs	II en IV	OP II:B -OP IV:AenB	---
15/24 C	bl.groen	II en IV	A en B	---
15/25 C	rose	II en IV	Op II: A en B	COPREIOenCO_REIO
15/25 C	licht grijs	II en IV	B	---
16/32 C	d.groen	IV	B	---
40/ 2 C	oranje	II en IV	A en B	---
40/ 2 C	geel	II en IV	OP II:B -OP IV:AenB	---
40/ 2 C	bruin lila	IV	A en B	---
40/ 3 C	d.blauw	II en IV	A en B	---
40/50 C	geel/oranje	II en IV	----	---

(voor vervolg zie bldz. 11)

waarde	kleur	papiersoorten	opdrukken	andere afwijkingen
40/60 C	blauw	IV	B	---
40/64 C	ultramarijn	II en IV	OP II:AenB -OP IV:B	---
40/75 C	rose-lila	IV	----	---
40/80 C	violet	II en IV	A en B	---
40/90 C	grijsblauw	II en IV	----	---
40/ 1 E	grijs violet	LUSTRADO ?	B	---
40/1E10	bistre	IV	A en B	---
80/ 6 C	rose	II en IV	op IV: B	---
80/ 6 C	d.bruin	II en IV	op IV: B	COPREIO
80/48 C	rose	II en IV	A en B	dubbele op- druk!
80/1E50	malva	Lustrado	A en B	---
96/1E20	geelgroen	II en IV	----	---
96/1E20	bistre	Lustrado	B	---
1 E60/2 E	grijsgroen	IV en Lustrado	----	---
1 E60/3E20	olijfgroen	Lustrado	B	---
1 E60/20E	lichtbl.	Lustrado	B	---

Zoals U wellicht begrijpen zult is het ondoenlijk alle bestaande kleurverschillen in bovenstaande tabel te vermelden. Buiten de in de tabel genoemde zegels zijn er twee die vanwege hun papier-soort een bijzondere plaats innemen, t.w. 40 op 2 ct. Oranje en de 80 op 6ct. rose, beide bekend op papier-soort cartolina (dus komen ook op andere papiersoorten voor). Voor de zegels in de tanding 15x14 zijn de onderstaande gegevens bekend. Ook hier zijn er twee die vanwege de papier-soort cartolina enigzins uit de toon vallen, zoals U in onderstaande opsomming zult bemerken.

waarde	kleur	papiersoorten	opdrukken
10/ ½ C	zwart	II en IV	----
10/ ½ C	zwart	cartolina	----
10/ 1 C	bruin	IV	----
10/ 4 C	groengeel	IV	----
10/ 4 C	groengeel	cartolina	----
40/60 C	blauw	IV	B
40/90 C	grijsblauw	IV	A en B

De in de kolom "andere afwijkingen" geplaatste opmerkingen zijn de tot nu toe bekende grotere afwijkingen. Door de grote oplage der Ceres emissie is het echter niet uitgesloten dat er nog andere afwijkingen bestaan, zodat U verplicht bent iedere zegel aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen.

R. J. Slim.

Telégrafos. Taladrados.

Hoe komt het dat er onder de filatelisten betrekkelijk weinig belangstelling bestaat voor telegraafzegels behalve misschien die van eigen land? Wanneer men van Spanje allerlei toeslagzegels in zijn verzameling opneemt, maar de telegraafzegels links laat liggen, doet men de eerste te veel en de laatste te weinig eer aan. Post en Telegraaf zijn als Siamese tweelingen, moeilijk te scheiden. Eigenlijk moeten we zeggen -waren moeilijk te scheiden- want de scheiding is ten slotte toch gekomen voor zover het de zegels betreft: de telegraafzegels hebben daarbij het loodje gelegd.

We kunnen de telegraafzegels van Spanje in drie rubrieken onderbrengen. De eerste omvat de telegraafzegels van 1864 tot en met 1869, de tweede van 1870 tot en met 1900 en de derde van 1901 tot 1 januari 1952, toen ze buiten gebruik werden gesteld.

Vernietiging van telegraafzegels geschiedde gewoonlijk met de pen of door ze te ponsen. Stempels zijn vrij schaars. Na 1900 echter komen dikwijls langstempels met plaatsnaam voor, aanvankelijk met bijgeschreven datum.

I. 1864 - 1869. De eerste vier zegels dragen het wapen van Spanje met kroon en vertonen grote overeenkomst met de postzegels van 1854 en in iets mindere mate met de dienstzegels van dat jaar. Daarna volgen een 25tal zegels met de beeltenaar van Isabel II -de eerste vier ongetand-, terwijl deze rubriek weer met een wapenzegel wordt afgesloten.

II. 1870-1900. Dit is de rubriek van de "taladrados", zegels waarop wij meestal met dezelfde minachting neerzien als op de "barrados". De "taladrados" zijn postzegels als telegraafzegels gebruikt en als zodanig vernietigd door middel van een rond gaatje -taladro circular-, dat erin werd geponst en daarbij soms nog een pennekras of een stempel. In deze periode werden geen speciale telegraafzegels gebruikt. Er is één uitzondering, nl. een postzegel en een "timbre movil telegrafo", ongetand, samen op een klein formaat velletje gedrukt. (Yvert no.222 + 5c.movil telegr. blauw en een velletje met Yvert 223 + 5c.movil telegr.karmijn. De 5c. movil telegr. heb ik niet afzonderlijk gecatalogiseerd kunnen ontdekken. Mijn exemplaar karmijn is vernietigd met een langstempel Alicante.

Willen wij dus een hiaat in onze collectie telegraafzegels vermijden, dan behoren wij deze geponste postzegels erin op te nemen. Sommige werden geponst veel meer voor telegrammen gebruikt dan ongeponst voor het verzenden van poststukken en daar ze bovendien met ponsgat niet gewild zijn, hebben ze maar een tien-

van de waarde die ze als postzegel bezitten. Verder kan nog opgemerkt worden dat lang niet alle postzegels uit deze periode als telegraafzegel werden gebruikt en vele dus niet met ponsgat voorkomen. Het ponsen geschiedde lang niet altijd zoals het behoorde. Als de doorslag onvolledig was, bleef het uitgeponste rondje met de zegel verbonden. Was dat het geval dan kon men het bijna uitgeponste rondje op zijn plaats terugduwen. Dergelijke exemplaren hebben meer verzamelwaarde dan wanneer dit rondje eruit verwijderd is. Hier wordt perfectie dus niet extra gehonoreerd, in tegendeel!

Tenslotte zij men op zijn hoede voor "sellos taladrados" die zo bewerkt zijn dat het teruggeduwde rondje er weer zó mooi is ingezet, dat alleen met een goede loupe is vast te stellen dat men niet met de veel duurdere postzegel te doen heeft.

III. 1901- 1 januari 1952.

In deze periode nemen de eigenlijke telegraafzegels de plaats weer in van de "taladrados". Eerst met een serie van acht met het wapen van Spanje, controle cijfer op de achterkant. Behalve de 50c. komen ze ook ongetand voor evenals die van de volgende emissies. In 1905 volgen acht zegels met de beeldenaar van koning Alfonso XIII en in 1913 een zelfde serie van een gewijzigd type. In 1921 grijpt men terug op het type wapen van 1901. In 1931 worden 5 van de 8 zegels overdrukt met "Republica Espanola! Vervolgens verschijnt in 1932 een nieuwe wapenserie van acht stuks, één met zwart, één met blauw en één zonder controle cijfer, terwijl behalve ongetande zegels ook meerdere tanding variëteiten voorkomen. Tenslotte volgt in 1940 een wapenserie van 9 stuks in gewijzigd type en formaat, tanding 11½, waarvan er acht worden uitgegeven in 1949 met tanding 13½.

En hiermede is het met de telegraafzegels van Spanje afgelopen. Volledigheidshalve moeten wij vermelden dat er nog enige particuliere uitgiften zijn geweest "Telegrafos Particulares Ferrocarriles Andaluces". Deze zegels verschenen in 1883. Ze waren bestemd voor telegrammen verzonden via de telegraaflijnen langs de Andalusische spoorbanen. Voor de verbinding van Baeza met Algeciras werden nog speciaal enige zegels uitgegeven. Een afbeelding van deze primitieve zegels treft men aan in de catalogus van Galvez. Ook zijn er een viertal telegraafzegels verschenen in de provincie Palencia, speciaal bestemd voor de gemeente Villada. Ten slotte moeten genoemd worden de "Huérfanos de Telégrafos", toeslagzegels, waarvan de opbrengst ten goede kwam aan het algemeen wezenfonds. Men ziet ze zelden gebruikt. Na 1939 moesten ze de volgende vermelding dragen: "No Valido Para Tasa Postal Ni Telegrafica" en werden daarmee officieel gedegradeerd tot vignetten. Hiermede hoop ik bij sommige lezers enige animo te hebben gewekt tot het aanleggen van een verzameling spaanse telegraafzegels, de "taladrados" daarbij inbegrepen.

Onder deze titel bracht men een serie van 4 postzegels in omloop met welke men eer bewees aan enige nationale persoonlijkheden. Door middel van deze serie worden bij toeval 4 mannen herdacht waarvan er 3 medicus waren en de vierde studie's verichten op het gebied van de klimatologische invloeden op de menselijk organisme.

De technische gegevens van deze uitgiften luiden als volgt: Eerste dag van uitgifte: 6 April 1967. Tanding $12\frac{1}{4}$ x $12\frac{1}{2}$. Ze werden als koperplaatgravure in 2 kleuren voor de posterijen gemaakt; er werden 10 miljoen ex afgedrukt van de Pes. 1.20 (voorstelling Averroës), en 4 Pes. (Marinonides); en 15 mill. ex van 3.50 Pes. (De Acosta) en 25 Pes. (Laguna).

Ibu-Rosjd of Averroës (1126-1198) kwam uit Cordoba en was wiskundige, theoloog, medicus en filosoof. Hij wordt samen met Avicena als de voornaamste exponent van de Arabische filosofie beschouwd. Hij beweert in zijn boek "Comentarios" op de leer van Aristoteles dat diens filosofie de enig ware is en haar tracht hij te bevrijden van allerlei invloeden, speciaal van de Platoonse, om haar in totale zuiverheid te bewaren.

Ook afkomstig uit Cordoba was Maimonides of Mozes ben Marmon (1135-1204) die tot het Joodse ras behoorde en die uit Spanje moest vluchten toen de Mohammedaanse invasie plaatsvond. Hij vestigde zich in Cairo, waar hij het bracht tot lijfarts van Sultan Saladin en die het vanwege zijn commentaren op de "Mishné Thora" tot rabbijn van deze stad bracht. Onder zijn geschriften valt vooral zijn "Gids voor dwalenden" op waarin hij probeert de leer van Aristoteles met het Jodendom van de rabbi's te verenigen. Zijn filosofische gedachten, die zoveel invloed hadden op de Christelijke Scholastiek als op de leer van Spinoza, waren de culminatie van het Joodse denken in de middeleeuwen.

Andrés Laguna (1494-1560) was afkomstig uit Segovia en studeerde te Salamanca en werd hoogleraar in Alcalá de Henares. Hij was een wandelende encyclopedie want naast zijn beroep als medicus, had hij grote kennis van andere zaken, zoals zijn werk "Pedacio Dioscorides Anazarbeo" (1555) bewijst, waarin hij een complete beschrijving van de planten geeft, waarin hij citaten geeft in 8 en soms 10 talen. Als rusteloos reiziger bezocht hij Frankrijk, Nederland, Duitsland en Italië. Zijn activiteit tijdens de pest-epidemie in Metz verdient alle lof, evenals zijn dissertatie uit 1543, die een titel draagt, die best voor de huidige tijd gebruikt kan worden "Europa dat zichzelf kwelt".

Tenslotte pater José de Acosta, die in Medina del Campo gebo-

ren werd en lid was van de Jezuiten en die veel jaren in Amerika doorbracht (Peru, waar hij provinciaal was van zijn orde). Als dichter, beschrijver van de wereld en geschiedschrijver vond hij tijd om een uitvoerige reeks boeken te schrijven, waarin zijn "Zedelijke en natuurlijke historie van de Indianen (1590) zich onderscheidt, dat door zijn uitzonderlijke belangrijkheid de eer kreeg vertaald te worden in verscheidene talen, waaronder wel 4 maal in het Frans, In dit werk geeft hij, dankzij zijn grondige studie van levensvoorwaarden in het Andesmassief, precies de invloeden aan, die het menselijk lichaam ondervindt van het ijle klimaat vooral op de hoogste toppen van deze bergketen. Van hem heeft iemand eens gezegd dat men zijn studie's kan beschouwen als de voorloper van wat men thans doet voor de kosmonauten.

Om deze zegels te kunnen maken heeft men wat Mormonides en Averroës betreft zich bediend van beeldhouwwerken; dat van Marmonides bevindt zich in zijn geboortestad en dat van Averroës te Barcelona in het Universiteitsgebouw, het laatste werd gemaakt door Valmitjana. Voor de postzegel van De Acosta maakte men gebruik van een modern schilderij dat naar een prent uit de tijd van zijn leven gemaakt werd en voor Laguna de beeldenaar van een medaille, die door de "Fabrica Nacional de Moneda y Timbre" aangemunt werd in 1952 en waarvan Florentino del Pilar de schep- per is. Hij baseerde zich voor zijn realisatie op een ets uit de tijd dat Laguna leefde.

Luis Maria Lorente

vertaling: G. van Dam.

NIEUWS UIT PORTUGAL

In aansluiting aan de zo interessante voordracht van de Heer D E N T E R S op de in september j.l. gehouden contactdag te Soest heb ik navraag gedaan naar de achtergronden van de serie Portugees Legioen (Yvert 592/99, Simoes Ferreira 583/90) en het blok Yvert en Sim. Ferr. nr. 1).

In het kort komt het hierop neer:

In 1937 stelde de Dir. Gen. der Port P.T.T. voor om een speciale zegel ter ere en propaganda der Mocidade Portuguesa (zoiets als wijlen onze Nat. Jeugdstorm) uit te geven. De Minister keurde dit goed en stelde voor tezelfdertijd eveneens een zegel ter ere van het Portugese Legioen te doen verschijnen. Dit Legioen is een para-militaire organisatie buiten het leger ter bescherming van de staat. (vult U de vergelijking met soortgelijke organisaties uit het verleden zelf maar in.) Op 16 juni 1937 werd Antonio Lima aangezocht om een ontwerp voor beide zegels te vervaar-

digen. Reeds op 22 juni ontving de kunstenaar de definitieve opdracht. Aanvankelijk stelde hij voor de zegel groen op zilver of zilver op groen te drukken. Er werd slechts aan één enkele waarde gedacht. De drukker verwierp deze gedachte om economische redenen waarna werd besloten om de zegel groen op wit papier te vervaardigen.

In augustus 1937 werd de tekening voor de zegel der Mocidade Portuguesa vervaardigd, maar de uitvoering daarvan werd afhankelijk gesteld van de goedkeuring van de Nationale Opvoedingsraad en tot nader orde terzijde gelegd.

Inmiddels was echter reeds aan de Casa da Moeda (die het merendeel der Port. zegels vervaardigt) wij zouden zeggen 's Rijks Munt, opdracht tot gravure gegeven, welke in staal is vervaardigd door Gustavo de Almeida Araújo en reeds 26 aug. gereed lag.

Door vertragingen veroorzaakt door de Nationale Opvoedingsraad bleef een en ander echter twee volle jaren liggen. Pas op 8 april 1939 werd goedkeuring tot drukken door de P.T.T. gegeven terwijl de Opvoedingsraad 25 mei '39 zijn instemming betuigde. Het ontwerp voor de zegel der Mocidade Portuguesa werd door de P.T.T. verworpen op grond van druktechnische moeilijkheden en het ontbreken van voldoende contrasten in het hoofdmotief. Daarna werd de uitgifte in zijn geheel van de baan geschoven. Op 28 juni 1939 werd door de Dir. Gen. der P.T.T. voor het Legioen-zegel navolgende indeling aan de Minister voorgesteld:

\$05	3.200.000 stuks	\$ 40	20.000.000 stuks
\$10	2.000.000	\$ 80	800.000
\$15	6.000.000	1\$ 00	800.000
\$25	2.000.000	1\$ 75	1.400.000

Bovendien 10.000 blokken van alle 8 waarden welke tegen de nominale waarde van Esc. 5\$50 voor filatelistische doeleinden werden uitgebracht.

Dit blok werd voor de eerste maal door de Port. P.T.T. zelf vervaardigd, hetgeen niet oninteressant is.

14 juli 1939 werden de kleuren uitgezocht en de drukker zond 30 aug. 1939 de verschillende kleurproeven ter goedkeuring naar de Minister.

De vervaardiging van het blok heeft echter de druk der gehele serie belangrijk vertraagd. Eerst verscheen de zegel van \$40 eind oktober, daarna 1\$75 midden november, \$15 en \$25 begin december en de overige waarden einde december.

Eerst einde januari 1940 werden de zegels voor de verkoop aan de postkantoren uitgereikt, terwijl het blok niet eerder dan 19 april ter beschikking der filatelisten kwam. Alle 10.000 blokken werden door de leden van het Legioen, filatelist of niet in

één keer opgekocht. (Huidige cataloguswaarde 2.500\$00, nominaal zoals reeds gezegd 5\$50)

Algemene indruk was, dat het ontwerp aannemelijk was, het papier, de kleuren en de druk beneden peil.

Op 1 oktober 1945 werden zegels en blok uit de omloop gehaald.

Ernst W. Froehling.

NIEUWE EMISSIES:

PORTUGAL 24 sept. 69: herdenking 100 jaar geleden werd de vermaarde Port. pianist Vianna da Motta geboren.

2 waarden Esc 1\$ en Esc. 9\$-- Ontwerp Columbano Bordalo

22 oct. '69: herdenking 100 jaar geleden werd de Port. luchtvaart-pionier Gago Coutinho geboren.

4 waarden 1\$ - 2\$80 - 3\$30 - 4\$30

van beide emissies bestaan 4 verschillende 1e dag stempels d.w.z. van Lissabon, Porto, Coimbra en Funchal.

OVERZEE: 1e dag van uitgifte 19 augustus '69 herdenking van het 5e eeuwfeest der geboorte van de Port. ontdekkingsreiziger Vasco da Gama tienkleurendruk - ontwerp José de Moura

7 waarden, elk gebied één

Cabo Verde	1\$50	Moçambique	1\$00
Guiné	2\$50	Macau	1 pataca
S. Tomé e Príncipe	2\$50	Timor	5\$00
Angola	1\$00		

PORTUGAL

Per 30 december 1969 werden door de Port. P.T.T. een serie van 4 zegels uitgegeven ter herdenking van de geortedag van Vasco da Gama, 500 jaar geleden en wel:

1\$00	Portret	emissie 9 miljoen st.
2\$80	Wapenschild	1 " "
3\$50	Reisroute naar Indië	1 " "
4\$00	de oorlogsvloot	1 " "

Ontwerpen zijn van de schilder Jaime Martins Barata, voorheen kunstzinnig adviseur der Port. P.T.T.

Ook van deze serie zullen 4 verschillende 1e dag afstempeling bestaan.

ANGOLA

In 1870 dus bijna 100 jaar geleden werd er in Angola een begin gemaakt met het uitgeven van officieele postzegels. De eerste emissie's verschijnen in de jaren 1870-1877.

Gravure en ontwerp van Augusto Fernando Gerard. In het midden van de zegel een zeer fraai ontworpen kroon. Inschrift boven, ANGOLA; onder waarde in het toen geldige betaalmiddel REIS. De kroon heeft een zeer artistieke omlijsting welke zeer fijn is getekend. Deze met zorg uitgegeven emissie is wat de afbeelding betreft geen nabootsing van zegels uit het moederland. Wel zullen wij dezelfde soort zegels later aantreffen in andere Port.gebiedsdelen zoals Mozambique etc. De zegels verschijnen in de tandingen $12\frac{1}{2}$, $13\frac{1}{2}$ behoudens de 25 Reis rood welke ook voorkomt in tanding 14. We onderscheiden 2 papiersoorten a. espresso (dik papier) en b. minderdik of fijn papier.

Van de waarden 10, 20, 25, 40 en 50 Reis bestaan 2 typen. Er bestaat n.l. variaties in het waarde-getal (zie voorbeeld). In de verschillende emissie's treden belangrijke kleurverschillen op. Met inbegrip van de re-impresions komen wij tot een totaal van 74 verschillende zegels. De waarden blijven echter onveranderd resp. 5, 10, 20, 25, 40, 50, 100, 200 en 300 Reis. De waarden 40 en 50 komen b.v. in 11 variaties voor. De waarden 5 en 200 slechts in 6 variaties. etc. etc.

Angola is reeds vanaf de 15e eeuw een kolonie van Portugal. Het grondgebied van Angola wordt begrensd door de voormalige Belgische Congo, in het westen door Zambia in het Zuiden door Zuid-West-Afrika. In het Oosten ligt Angola aan de Atlantische oceaan Hoofdstad: Luanda. Angola heeft een oppervlakte van maar liefst 1.246.700 k.m.2 en een bevolking van ongeveer 4.500.000. De ontdekking van Angola stamt uit een ver verleden en begon onder de regering van Prins Hendrik (de Zeevader) de derde zoon van koning Jan I. Het was de tijd van de Portugese ontdekkingsreizen met als hoofddoel o.a. het vinden van de weg om de Kaap naar Indië (Vasco da Gama). Van al de reizen weten we, door de geheimzinnigheid, waarmee de Portugese regering ze omringde maar heel weinig. Als in 1481 Koning Jan II op de troon komt dan is een van zijn eerste daden het uitzenden van Diogo Cao op een reeks van expedities. Hij kreeg "padroes" mee, stenen pilaren, met een opschrift in het latijn, het portugees en het arabisch, die hij op in het oog vallende plaatsen, die door hem ontdekt werden, moest op-

richten. Hij plantte er o.a. een aan de mond van de Congo, die hij in 1483 bereikte en een andere op de meest Zuidelijke landingsplaats Cape Cross (op 21.50 Z.B.) Cao verkende ongeveer 1500 mijl van de kust, van Kaap St.Catherine tot Cape Cross. Binnen deze afstand ligt zoals U zult weten ook het gebied Angola.

We keren terug naar de postzegels en laten de geschiedenis voor wat zij was.

Bij het nader beschouwen van de Angolese postzegels bemerken wij dat Angola een land is met een zeer rijke fauna (zie emissie 1951) en een grote verscheidenheid in bevolking (zie emissie's 1957-1961). In de toeristenserie (1949) krijgen wij een indruk van de woeste natuur. Boven Z.W. Afrika is minstens de helft van het gehele gebied zeer dun bevolkt. In Angola hangt de bevolking vnl. aan nog zeer primitieve religies.

Alleen aan de kust is een kleine enclave ontstaan van rooms-katholieken n.l. in het gebied van de hoofdstad S.Paulo de Luanda. Angola bestaat voornamelijk uit grassteppen of savannen geschikt voor extensieve veeteelt. Op de gematigde breedte enige akkerbouw.

Het is er altijd heet resp. hete zomers en warme winters. Nu niet bepaald een gebied voor emigratie en ontwikkelingshulp.

In 1886 verschijnt in Angola een 2e emissie postzegels met de beeltenis van Don Luis I (Inschrift Provincia de Angola) -zie ook Portugal-. Ontwerp en gravure van Frederico Augusto de Campos. Papiersoort porcelano; tanding $12\frac{1}{2}$. De waarden 5, 10 en 20 tevens bekend in tanding $13\frac{1}{2}$. De in 1905 uitgegeven zegels (waarde 5, 20 en 100 reis zijn re-impresions).

In de emissie 1886 zijn 8 kleurvariatie's toegevoegd. Totaal 23 verschillende zegels.

De derde emissie verschijnt in 1893-94. Op deze zegels de afbeelding van Don Carlos I met gravure van Azedo Gneco en de $2\frac{1}{2}$ (cijfertype)-zie ook Portugal-.

Inschrift: Angola-Portugal. De $2\frac{1}{2}$ R. komt voor in de tandingen $11\frac{1}{2}$, $12\frac{1}{2}$ en $13\frac{1}{2}$ (papiersoort liso).

De overige zegels bestaan in 2 papiersoorten n.l. porcelano en pontinhado. Porcelano typen in tandingen $11\frac{1}{2}$, $12\frac{1}{2}$ en $13\frac{1}{2}$. Pontinhado typen in dezelfde 3 tandingen. (zie ook art.betr. Ceres- R.J.Slim voor onderscheid van de papiersoorten).

Totaal aantal zegels van deze emissie 36. K.v.Leeuwen.

wordt vervolgd

W I S T U

dat tijdens de Spaanse Burgeroorlog van 1868-1874 een op 18 augustus 1871 uit Barcelona naar Keulen verzonden brief reeds op 21 augustus om 3 uur n.m. op zijn bestemming was, niettegenstaande het feit dat er in Spanje een chaotische toestand heerste, evenals trouwens in Frankrijk en Duitsland, die toen pas de oorlog van 1870-1871 achter de rug hadden?

dat tijdens de Spaanse Burgeroorlog van 1936-1939 een op 24 oktober 1938 uit Santa Cruz de Tenerife per luchtpost naar Norwich verzonden brief pas een maand later zijn bestemming bereikte, daar de Luft Hansa eerst de post naar Hamburg bracht, vandaar naar Sassnitz op het eiland Rügen (thans in Polen) en verder per boot naar Trelleborg (Zweden) om eindelijk via Londen zijn bestemming te bereiken ?

dat tussen 27 oktober 1936 en 27 april 1938 op de Canarische Eilanden 13 series zegelopdrukken met honderden variëteiten verschenen en dat deze zó gretig door Amerikaanse verzamelaars en speculanten werden opgekocht, dat het Franco-regime van de opbrengst een eigen vliegtuig kon aanschaffen, dat de dienst met het Iberische Schiereiland onderhield?

dat in 1938, dus midden in de Burgeroorlog, de firma Enschede en Zonen te Haarlem van de Franco-regering een opdracht kreeg (en deze ook uitvoerde) om gedenkzegels te drukken ter herinnering aan Don Juan van Oostenrijk, die in 1571 de slag bij Lepanto won, niettegenstaande deze bevelhebber in de tachtigjarige oorlog een vijand van de Nederlanden was en hier zelfs enige jaren als landvoogd heeft geregeerd?